

УДК 677.017

Л.В. Назарчук, О.Л. Ткачук, Л.М. Метельська*Луцький національний технічний університет***ЗАСТОСУВАННЯ МЕРЕЖИВА ДЛЯ ДЕКОРУВАННЯ СУЧАСНОГО ЖІНОЧОГО ОДЯГУ**

В статті розглянуто способи застосування мережива для декорування жіночого одягу. Проведено дослідження з визначення показників, що характеризують фізико-механічні властивості мережива. В результаті проведених випробувань встановлено, що особливості застосування мережива залежать від його властивостей, виду та елемента одягу.

Ключові слова: декорування, одяг, мереживо, властивості

Л.В. Назарчук, О.Л. Ткачук, Л.М. Метельська*Луцкий национальный технический университет***ПРИМЕНЕНИЕ КРУЖЕВА ДЛЯ ДЕКОРИРОВАНИЯ СОВРЕМЕННОЙ ЖЕНСКОЙ ОДЕЖДЫ**

В статье рассмотрены способы применения кружева для декорирования женской одежды. Проведены исследования по определению показателей, характеризующих физико-механические свойства кружева. В результате проведенных испытаний установлено, что особенности применения кружева зависят от его свойств, вида и элемента одежды.

Ключевые слова: декорирование, одежда, кружево, свойства

L. Nazarchuk, O. Tkachuk, L. Metelska*Lutsk national technical university***APPLICATION OF THE LACE FOR DECORATION OF MODERN WOMEN CLOTHING**

In the article the processes of designing women's clothing with different finishes, materials used in the manufacture of clothing, and the use of lace for the decoration of women's clothing are reviewed. Methods are considered. The methods of using a lace for decorating modern women's clothes are considered. Theoretical and practical investigations on the influence of the properties of modern lace materials on the design of women's clothing were conducted. The indicators characterizing the physical and mechanical properties of lace, and aesthetic indicators are determined.

As a result of the tests shown that the features of the use of a lace depend on its properties, the type and the element of clothing.

On the basis of research of physical-mechanical properties of lace, practical recommendations developed for designing and manufacturing of modern women's clothing with decorative decoration. It is established that in the process of designing and making clothes when choosing materials for decoration it is necessary to take into account the properties of both the main textile materials and decorating.

Key words: decoration, clothes, lace, properties

Постановка проблеми. Для виготовлення виробів легкої промисловості використовується велика кількість різноманітних матеріалів, які відрізняються структурою, властивостями, способом виготовлення.

Матеріали, які використовуються при виготовленні одягу, поділяються на текстильні та нетекстильні. Найбільш широко використовуються текстильні матеріали, які виробляють з пряжі та ниток – продукції текстильних виробництв. Це тканини, трикотажні та неткані полотна, швейні нитки. Нетекстильні матеріали випускають підприємства інших галузей промисловості. Це такі матеріали як: штучні шкіри, плівки, матеріали з плівковими покриттями, клеї, натуральні шкіри та хутро [1].

Всі матеріали, які використовуються в швейному виробництві при виготовленні одягу, поділяються на групи за призначенням. Способів оздоблення жіночого одягу є багато: оздоблення буфами, вишивкою, мережкою, китицями, помпонами, квітами, рюшами, воланами, жабо, аплікацією, мереживом і ін.

Мереживо – це найбільш простий спосіб прикрасити будь яку деталь гардеробу і придати їй новизни.

Мереживо складається із тонких переплетень ниток, які утворюють особливий візерунок. Це дуже тонкий і легкий напівпрозорий матеріал. Для різних видів рукоділля застосовують мережива, які відрізняються по кольору, орнаменту, ширині, виконані із різних видів ниток і мають різну ступінь розтягу (Рис.1, 2).

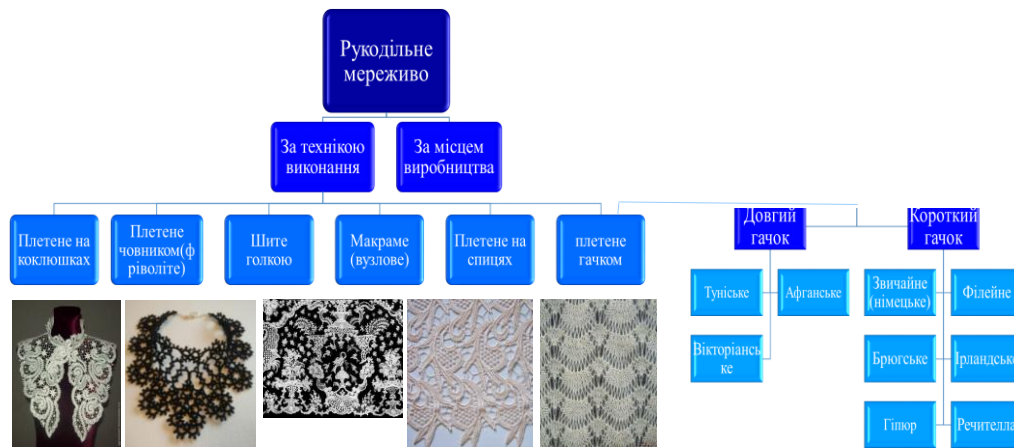

Рис. 1. Класифікація мережива

Асортимент матеріалів для оздоблення, які використовують при виготовленні сучасного одягу, досить різноманітний.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У всі часи для придання краси і витонченості костюму, в якості декору, оздоблення деталей одягу, швейники застосовували мереживо. За останні роки мереживо перетворилося на одне із джерел натхнення, в якому матеріал, форма, конструкція, декор і спосіб виконання традиційної технології є творчою ідеєю для створення зовсім нових художньо-конструкторських і технологічних рішень сучасного одягу.

Українське мереживо та в'язання – донедавна маловивчені види декоративно-ужиткового мистецтва. На відміну від ткацтва чи вишивки ґрунтовне дослідження генези, періодизації, типології, художніх особливостей мереживних та в'язаних виробів на території України, західноукраїнських теренів зокрема, в українській мистецтвознавчій науці не здійснювалося. Перш за все це пов'язано з тим, що такі витвори поширились у народному побуті значно пізніше, ніж ткани та вишиті. Окрім того, такі вироби були невеликі за розмірами, інколи – малопомітні, що, можливо, «відвертало» від них увагу як мистецького явища на тлі розмаїтих художніх тканин та вишивальних технік [2].

Дослідження процесів проектування жіночого одягу з різним оздобленням проводяться давно провідними вченими. З кожним роком з'являються нові матеріали, способи та технології їх виготовлення. Аналізом та виявленням закономірностей зміни композиційно-конструктивних параметрів жіночого одягу займалися Пашкевич К.Л., Вець Т.В. [3]. Систематизували оздоблення у сучасному жіночому одязі і представили у вигляді ієрархічної схеми та розширили класифікацію Бохонько О.П., Ярошук О.В., Вінтоняк Л.В. [4]. Шершун М.І. та Білей-Рубан Н.В. в роботі [5] представили визначальні властивості сучасних платтяних матеріалів з точки зору можливостей їх декорування і встановили їх взаємозв'язок з сучасним оздобленням для отримання нових конструктивно-декоративних та технологічних вирішень, систематизували вагомні технічні дані, як основних матеріалів, так і декору.

Постановка завдання. Мало дослідженою є проблематика впливу властивостей сучасних матеріалів на проектування жіночого одягу. Саме тому, виникає необхідність у подальших теоретичних та практичних дослідженнях.

Метою даної роботи є розробка практичних рекомендацій з проектування та виготовлення сучасного жіночого одягу оздобленого мереживом з врахуванням властивостей як основних текстильних матеріалів так і декоруючих.

Для досягнення поставленої мети необхідно було вирішити наступні задачі:

- провести огляд сфер застосування мережива для декорування жіночого одягу;
- визначити показники, що характеризують фізико-механічні властивості мережива.

Виклад основного матеріалу. Мереживо – це класика, яка ніколи не вийде з моди, адже вона чудово підкреслює справжню жіночність. Мереживо додасть до будь-якого вбрання витонченості та елегантності. Найчастіше мереживом оздоблюють деякі вироби частково, а деякі майже повністю.

Мереживне полотно настільки ефектне, що такий одяг не вимагає яскравих прикрас або будь-яких доповнень. Не кожна жінка може одягнути напівпрозорий одяг, найчастіше подібне

вбрання демонструється на модних подіумах. Справа в тому, що у багатьох людей мережива асоціюються з нижньою білизною. Сьогодні дизайнери намагаються зламати цей стереотип і пропонують цілком буденні варіанти ажурних елементів гардеробу.[6]. На рис. 1 приведені ділянки одягу, на яких найчастіше застосовують мереживо.

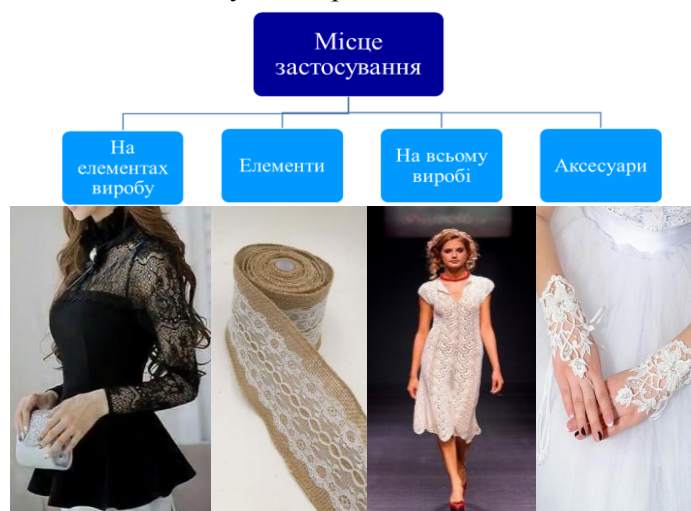
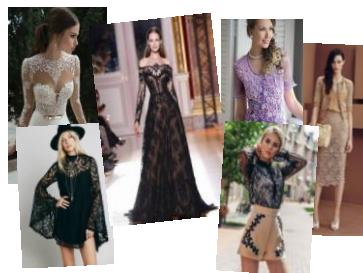

Рис.2. Застосування мережива в сучасному одязі

Будь який одяг з мереживним оздобленням підходить в якості святкового варіанту, а також і на кожен день для жінок, що звикли виглядати завжди вишукано. Мереживо використовується як на деталях виробу – часткове оздоблення, так і по всьому виробі – повне оздоблення виробу (Рис. 3). Популярним у наш час стало часткове оздоблення одягу мереживом, зокрема спини, горловини, низу виробу, боків, рукавів та ін.

а – часткове оздоблення

б – повне оздоблення

Рис. 2. Приклади оздоблення виробів мереживом

При допомозі мережива можна створити оптичну ілюзію – візуально зменшити талію та підкреслити груди, а також можна змінити будь яку деталь гардеробу.

Зміни моди в одязі, у даний час, стосуються матеріалів (кольору, рисунка і фактури), деталей (коміра, кишень, манжет тощо), ліній членування (кокеток, рельєфів, підрізів тощо) та конструкції у цілому, її силуету, об'ємної форми, пропорції, покрою рукава тощо [3].

Сьогодні дизайнери користуються різними матеріалами для створення сучасного модного одягу. Але у процесі проектування та виготовлення жіночого одягу з різних матеріалів потрібно враховувати вплив їхніх властивостей на елементи та виріб в цілому. Саме тому на різних етапах виробництва жіночого одягу оздобленого мереживом виникають труднощі. На підготовчо-розкрійному виробництві виникає складність у настиланні та викроюванні деталей конструкції, у швейному виробництві, проблеми виникають при виборі параметрів та методів з'єднань деталей та процесів обробки при ВТО.

Дослідження фізико-механічних властивостей мережива проводилися на зразках мережива, яке застосовується у виробництві ТзОВ «ЕленГруп» (м. Луцьк). Характеристика досліджуваних зразків мережива надана в таблиці 1.

Для запобігання некомфортного стану споживачів було вибрано показники, які характеризують гігієнічні та експлуатаційні властивості мережива [12]: питомий поверхневий

електричний опір (Ом), капілярність(мм), розривне навантаження (Н), розривне подовження (%), зміну лінійних розмірів(%).

Таблиця 1

Характеристика досліджуваних мережив

Показник	Мереживо №1	Мереживо №2
Фото		
Питомий вміст складників волокнистого складу, %	ПЕ - 100	поліамід - 75 еластан - 15 віскоза - 10
Поверхнева щільність, г/м ²	200	53

Визначення питомого поверхневого електричного опору здійснювали відповідно до [9] на приладі марки ІЕСТП-1. Дослідження проводили в стандартних кліматичних умовах ($\phi=65\pm2\%$, $t=20\pm2^\circ\text{C}$). Капілярність визначали за [10]. Зміну лінійних розмірів по довжині після волого-теплової обробки визначали за ОСТ 17-790. Капілярність вимірювали на приладі PU-4. Розривальне навантаження визначали за [11] на розривальній машині РМ-250М. Видовження визначали на розривальній машині РМ-250М.

В таблиці 2 представлено результати вимірювання фізико-механічних властивостей досліджуваних мережив.

Таблиця 2

Характеристика фізико-механічних показників мережива

Показник	Мереживо №1	Мереживо №2
Електричний опір, Ом	$4,5 \times 10^{12}$	$3,9 \times 10^{12}$
Капілярність, мм	75	5
Зміна лінійних розмірів, %	0,05	1,5
Розривне навантаження, Н	230	150
Розривне подовження, %	56	250

Аналіз результатів показав, що обидва зразки мережива характеризуються високим показником питомого поверхневого електричного опору – $4,5 \cdot 10^{12}$ Ом (мереживо №1) та відповідно $3,9 \cdot 10^{12}$ Ом (мереживо №2), що можна пояснити природою волокон. Високий питомий електричний поверхневий опір є основною причиною електризації мережива. Накопичення статичної електрики залежить від інтенсивності виникнення зарядів та умов стікання. Інтенсивність виникнення зарядів визначається фізико-хімічними властивостями текстильних матеріалів, процес стікання – в основному електричними властивостями. Чим менший питомий поверхневий електричний опір і чим більша провідність, тим менша електризованість волокна [7].

Ступінь капілярного поглинання вологи залежить від здатності волокон і ниток змочуватися, а також від розташування капілярів у волокнах і нитках, що сприяє збільшенню капілярної конденсації. У зв'язку з цим напрям капілярів істотно впливає на капілярне поглинання. Капілярні процеси в текстильних матеріалах можливі завдяки їх пористій структурі і характеризуються сумарним ефектом капілярного проникнення в нитки та капілярні проміжки між ними. Важливими факторами, які впливають на показники капілярності, є природа та структура пряжі, з якої виготовлена тканина, а саме її хімічний склад, та поверхнева щільність [8]. Мереживо, вироблене із поліефірних волокон (зразок №1) характеризується більшою стійкістю до дії розривного навантаження та меншим відсотком видовження ніж мережива №2.

Естетичні показники мережива було визначено за допомогою органолептичного методу. Результати досліджень приведені в табл. 3.

Таблиця 3

Естетичні показники

Показники	Мереживо №1	Мереживо №2
Жорсткість	+++	+
Еластичність	+++	++++
Блиск	++++	+++
М'якість	+	++++

Щоб вибрати мереживо для декорування, потрібно визначитися з тим, де воно буде використовуватися. Для тонких напівпрозорих тканин краще використовувати таке ж тонке мереживо наприклад, мереживо №2. Для виробів із натуральних матеріалів використовуються лляні і бавовняні мережива. Витончене вишите мереживо і макраме використовується для створення натільної білизни та вечірніх суконь. Наприклад, мереживо № 1 краще застосовувати для комірців, манжет. Також потрібно приділити увагу вибору ширини мережива, адже від цього залежить його призначення і зручність у використанні.

Висновки. У процесі проектування та виготовлення одягу в залежності від його призначення при виборі матеріалів для декорування необхідно враховувати властивості як основних текстильних матеріалів, так і декоруючих. На основі досліджень фізико-механічних властивостей мережива розроблено практичні рекомендації для проектування та виготовлення сучасного жіночого одягу з декоративним оздобленням.

Література.

1. Патлашенко О.А. Матеріалознавство швейного виробництва: Навч. пос. 2-ге видання. К.: Арістей, 2006. – 288с.
2. Олена Козакевич Українські народні мереживні та в'язані вироби кінця XIX — початку XXI століття: історіографія питання Народознавчі зошити. Серія мистецтвознавча. No 5 (119), 2014. С. 951-966.
3. Пашкевич К.Л., Вець Т.В. Аналіз факторів і закономірностей зміни композиційно-конструктивних параметрів жіночого одягу. КНУТД 2016 №10 С.144-155
4. Бохонько О.П., Ярошук О.В., Вінтоняк Л.В. Дослідження оздоблення в сучасному жіночому одязі. Новітні технології, матеріали та дизайн у легкій промисловості та сервісі: нак.-практ. конф. ХНУ 2011 С. 95-97
5. Шершун М.І., Білей-Рубан Н.В. Визначальні властивості сучасних матеріалів для виготовлення жіночих суконь з декоруванням. Технологія харчової та легкої промисловості. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: технічні науки. Том 29(68)Ч.2 №6, 2018. С.139-144
6. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://osobista.in.ua/plattya-z-gipyuru-ta-merezhyva-na-2018-rik-na-modnyh-podiumah-i-miskyh-vulytayah.html>
7. Остапчук О.В., Сарібеков Г.С., Ткачук О.Л. Дослідження фізико-механічних властивостей платтяно-костюмних тканин. Вестник Херсонского национального технического университета. Вып. 3(50). Херсон: ХНТУ, 2014 С. 77-81
8. Браславский В.А. Капиллярные процессы в текстильных материалах. – М. : Легпромбытиздат, 1987. – 112 с
9. ГОСТ 19616-74 «Ткани и трикотажные полотна. Метод определения удельного поверхностного электрического сопротивления» М.: 1974 – 8с.
10. ДСТУ ГОСТ 3816-81 (ИСО 811-81) «Полотна текстильные. Методы определения гигроскопических и водоотталкивающих свойств. (ГОСТ 3816-81 (ИСО 811-81), IDT)». М: 1981 - 13с.
11. ГОСТ 3813-72 «Материалы текстильные. Ткани и штучные изделия. Методы определения разрывных характеристик при растяжении» М.: 1972 – 20с.
12. ГОСТ 4.13-89 Система показателей качества продукции. Изделия текстильно-галантерейные бытового назначения. Номенклатура показателей. (ИУС N 2, 1993 год). М.: 1989 – 15с.

Стаття надійшла до редакції 05.07.2019